

Kinder Torah

Chaye Sara

בס"ד

Gevura With Chessed

“Who is a *gibbor* (mighty person)?” Ben Zoma asks this famous question in Pirkei Avos 4:1. He answers, “One who conquers his *yetzer [hara]* (evil inclination).” To take a little deeper look into this question and answer, let us go back to the source of *gevura* – Yitzchak Avinu, our Holy Forefather who brought the trait of *gevura* down to earth. Just as Avraham Avinu had his own unique *middah* (character trait) of *cheded*, which he developed and used to accomplish his purpose in this world, so too Yitzchak Avinu had his own unique *middah*: *gevura*.

The Opter Rav, in his sefer, “Ohev Yisrael” explains that Yitzchak Avinu used his *middah* of *gevura* to show that there is a *din* and *dayan* (Heavenly Judgment) on all of our deeds. He taught people to fear Hashem and His Judgments. In this way they would not sin, and thereby be spared Hashem’s harsh punishments. However, the root of Yitzchak’s *gevura* was actually *cheded*. As the verse states, “These are the generations of Yitzchak, the son of Avraham” (Bereshis 25:19). Yitzchak was the son of Avraham. His strength was rooted in the *cheded* of his father Avraham. His teaching and demonstrating *gevura* was a great *cheded* for people. He made them aware of Hashem’s *middos ha’din*, so they will avoid terrible punishments.

Perhaps we can draw a parallel to the second blessing of the Amida prayer. This blessing is called *gevuros*, and it corresponds to Yitzchak Avinu. Our sages relate that the *beracha* lists Hashem’s greatest *gevuros*. There is no more difficult feat than *techiyas ha’mesim* (giving life to the dead), and this is mentioned several times in the blessing. If we take a close look, we see that all of *gevuros* mentioned in the blessing have a common denominator: they are all *chassadim* (acts of kindness). Bringing rain, dew, feeding all living things, giving life to the dead, supporting the fallen, healing the sick, freeing captives; these are all wonderful *chassadim*. Hashem uses his tremendous might, not to destroy, rather to perform the greatest acts of loving kindness on earth.

What can we learn from this? Let us return to the *Mishna* in Pirkei Avos. Who is a *gibbor*? One who conquers his *yetzer*. In the area of *bein-adam-li’chaveyro* (mitzvos between man and his fellow man), the *Yetzer Hara* tells us to take,

and take some more. Only think about yourself. Take advantage of others for your own sake. This is the opposite of *gemilus chassadim*. *Chessed* is give, give, and give. Help others whenever and however you can. The *gibbor* who conquers his *yetzer* uses *gevura* for *cheded*. He overcomes his desire to take, and instead gives to people.

And so, we have three examples of using *gevura* for *cheded*: Yitzchak Avinu who taught *gevura* as a *cheded*, the Almighty, who uses His *Gevura* to perform the greatest *chassadim*, and the *gibbor* of the *Mishna*, who overcomes his *yetzer hara* in order to do *cheded*.

Eliezer, the *shaliach* (messenger) of her future husband, Yitzchak.”

“Fascinating. Now that you pointed that out to me, Abba, I see *hashgacha* in the other details of the story also.

Eliezer prayed to Hashem just as he reached the well.

He asked Hashem to be kind to him and send him a sign when the right one came along. ‘I will ask the maiden to

pour me a little water from her pitcher. If she will say, “Drink, and I will also bring water for your camels,” then I will know that she is a suitable wife for Your servant, Yitzchak’ (from Bereshis 24:12-14).”

“That is exactly what happened!” “Yes, Chaim. Hashem guided the events just as Eliezer had requested.”

“Abba, Hashem’s *hashgacha* was so clearly visible in those days. I wish we could see His Hand nowadays.”

“We can, Chaim. We just need to look a little closer. He is more hidden in our times. However, He still makes His Presence felt. We have all experienced some event in our lives that was very unlikely to happen. Perhaps we were facing a big expense, and we did not know where the money would come from. Or we could not find a suitable *chavrusa*, having exhausted all of the normal search methods. Or, we were tangled in a terrible *machlokes* (disagreement), and did not see a way out.”

“They all sound like pretty challenging situations.”

“Almost miraculously, the money came from a totally unexpected source. Or the *chavrusa* came via someone who did not even realize that we were looking. Or the *machlokes* suddenly calmed down as quickly as it arose. It could be that Hashem, in His own subtle way, is letting us know that He hasn’t forgotten us (so to speak).”

“May we use this as a motivation to not forget about Him, either.”

“Amen.”

Kinderlach . . .

Everyone wants to be a gibbor. It is not difficult. Just take the time to think what you are doing. When Imma brings out a plate of cookies, be a gibbor! Let your brother have the extra one. When you are on a crowded bus, be a gibbor! Give up your comfortable seat to someone older than you. When you are in a rush to leave the house, be a gibbor! Take the time to properly make your blessings after eating. When Imma says that it is time to go to sleep, be a gibbor! Jump right into bed. Be a gibbor! You are in good company. Hashem and Yitzchak Avinu will be very proud of you.

Hashgacha

“This is very puzzling, Abba.”

“What is it Chaim? Perhaps I can help you.”

“Besuel, the father of Rivka was a wealthy man, correct?”

“Yes.”

“He had a house full of servants to cook, clean, and draw water, correct?”

“Right again.”

“Then why was his daughter Rivka at the well, with a water pitcher on her shoulder? That was a job for the servants.”

“Very perceptive, Chaim. This event was totally out of the ordinary. The Malbim points out that it was Hashem’s *hashgacha pratis* that caused Rivka to go out to the well. She had never gone there before in her life. She surely had never drawn water in her life. As you said, that was a job for the servants. Her sole purpose in going to the well was to meet

Kinderlach . . .

Hashem loves you, pays attention to you, and takes care of you. He is supervising your life. Sometimes you can sense this, sometimes you cannot. When you do perceive the hashgacha, take note of it. Perhaps even write it down. Review it periodically, and use this as chizuk to strengthen your emunah. Hashem remembers you. Don’t forget about Him.

והגדת לבנה

פרשת חיי שרה

גבורה שבהסד

"איזהו גיבור?" שואל בן זומא את השאלה הידוע בפרקי אבות (ד,א). הוא עונה: "הכובש את יצרו." כדי להתבונן עמוק בשאלה באו ונחזור לשורש הגבורה כולה. יצחק אבינו הוריד את מידת הגבורה לעולם, והחדיר אותה לחיינו. לעומת יחודיותו של אברהם אבינו שהיתה מידת החסד שלו, אותה פיתח, ובה השתמש להגשים את תכליתו בעולם הזה. כך מידתו המיוחדת של יצחק אבינו היתה מידת הגבורה.

הרבי מאפטא בספרו "אוהב ישראל" מסביר שיצחק אבינו השתמש במידת הגבורה להראות שיש דין ויש דיין. הוא לימד אנשים לירא את ה' ואת מידת הדין וכך ימנעו חטאים וממילא לא יסבלו אנשים קשים. אולם, שורש גבורתו של יצחק ושורשו היא בעצם חסדים גדולים, כמו שכתוב: "ואלה תולדת יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק" (בראשית כה, יט). יצחק בנו של אברהם, כוחו היה משרש חסד של אביו אברהם. לימוד הגבורה שהוא העביר לבני דורו היה חסד גדול עבורם. הוא השריש בהם את המודעות למידת הדין של ה' כדי להצילם מעונשים קשים.

הבה נתבונן בברכה השניה, "ברכת הגבורות", שבתפילת העמידה, ברכה המתקשרת ליצחק אבינו. חז"ל הסבירו שהברכה מונה את גבורותיו הנפלאות של ה'. אין גבורה נפלאה יותר מ"מחיה מתים" ומוזכר פעמים רבות. לכל הגבורות המוזכרים בברכה מחנה משותף כולם חסדים. "מוריד הטל, משיב הרוח ומוריד הגשם, מכלכל חיים בחסד, מחיה מתים ברחמים רבים, סומך נופלים, רופא חולים, מתיר אסורים" – כל אלו חסדים נפלאים. הקב"ה משתמש בגבורתו העצומה לא להרוס אלא להפך – לעשות חסדים נפלאים בעולם.

מה אנו למדים? נחזור למשנה בפרקי אבות, "איזהו גיבור? הכובש את יצרו." במצוות "בין אדם לחבירו" היצר הרע אומר לנו לקחת כל דבר אפשרי אלינו. "הכל בשבילי." "לחשוב רק על עצמי." נצל את החבר לטובתך אישית. אך זהו ההיפך הגמור מגמילות חסדים. חסד זה לתת ועוד לתת. לעזור לשני בכל דבר אפשרי בכל זמן אפשרי. הגיבור שכובש את יצרו כדי לגמול חסד לזולתו להתגבר על תאוותו לקחת ובמקום זה דוקא לתת לזולת. שלוש דוגמאות לשימוש בגבורה לחסד: יצחק אבינו שחישב את גבורה כחסד. ה' ית' המשתמש בגבורה לגמול לנו חסדים עצומים. וגיבור המשנה שמתגבר על יצרו הרע כדי לגמול חסד!

ילדים יקרים...

ברצון כולנו להיות גבורים. הדבר לא כל כך קשה. עצרו וחשבו מה אתם עושים, כשאמא מגישה צלחת עוגיות היו גבורים! תנו לאחיכם לקבל אחד יותר מכם. כשאתם נמצאים באוטובוס עמוס היו גבורים! תנו את מקומכם למשהו מבוגר מכם. כשאתם בלחץ לעזוב את הבית היו גבורים! עצרו רגע לברך ברכה אחרונה לאחר האכילה בכוונה. כשאמא אומרת, "הגיע הזמן ללכת לישון היו גבורים! קיפצו למיטה! היו גבורים! אתם בחברה טובה. ה' ויצחק אבינו יהיו מאושרים במעשיכם.

השגחה פרטית

"משהוא מאוד תמוה בעיני, אבא."
"אולי תספר לי ואוכל לעזור לך, חיים."
"בתואל, אבא של רבקה, היה אדם עשיר, נכון?"
"נכון."
"היו לו בית מלא משרתים לבשל, לנקות, לשאוב מים, נכון?"
"נכון מאוד, צדקת שוב."
"אז מדוע ביתו רבקה יצאה לשאוב מים בבאר? הרי זוהי עבודה של משרתים."

"יש לך תפיסה טובה חיים. מקרה זה היה יוצא מן הכלל. המלבי"ם מצביע על כך בנקודה. שהיתה זו השגחה פרטית מיוחדת מה' שגרם לרבקה לצאת אל הבאר. היא מעולם לא היתה שם לפני כן, וודאי לא שאבה מים מן הבאר כמו שאמרתה חיים. היה זה התפקיד של המשרתים. מטרתה היחידה היתה לפגוש את אליעזר שליחו של יצחק – חותנה לעתיד."

"ממש מדהים. טוב שהגדת לי את הנקודה הזו. אבא, כעת אני רואה השגחה בעוד נקודות בסיפור. אליעזר התפלל לה' בדיוק בזמן שבו הגיע לבאר. הוא ביקש מה' 'והיה הנער אשר אמר אליה הטי נא כדך ואשתה ואמרה שתה וגם גמליך אשקה אתה הכחת לעבדך ליצחק ובה אדע כי עשית חסד עם אדני' (בראשית כד, יד)."

"זה בדיוק מה שהתרחש."
"כן חיים. ה' הנחה את ההתרחשות בדיוק כפי שאליעזר בקש."
"אבא, השגחת ה' היתה כ"כ ברורה בזמנים אלו. הייתי רוצה שנוכל לראות את יד ה' גם בימינו."

"אנו יכולים לראות במוחש, חיים, אם רק נפקח עינינו ונשתכל סביבנו."
"נכון שה' יותר מוסתר בזמנינו, אך אנחנו עדיין מרגישים את נוכחותו מקרוב. כולנו חוינו חויה בחיים שראינו בה השגחה פרטית מיוחדת. אם היתה לנו הוצאות פתאומית ולא היה לנו מושג מאין יבוא הכסף. או שהיה לנו קשה למצוא חברותא מתאימה. או שהינו סבוכים במחלוקת קשה ולא ראינו דרך מוצא."

"כל המקרים נשמעים כל כך קשים."
"באופן ניסי הכסף צץ ממקום לגמרי לא צפוי. או החברותא נמצא דרך משהוא שכלל לא הבחין בחיפושיו. או שהמחלוקת פשוט נרגעה כ"כ מהר כמו שהיא התעוררה. יכול להיות שה' בדרכו המוסתרת רוצה להראות לנו שלא שכח אותנו כלל."
"ה' לא שכח אותך בנקודות אלו. הבה נשתמש בדוגמאות אילו כדי להתחזק ולא לשכוח אותנו."
"אמן."

ילדים יקרים...

ה' אוהב אותנו ונותן לנו המון תשומת לב. אכפת לו ממנו ודואג לנו תמיד. הוא משגיח על כל חיינו. לפעמים אנו מרגישים ופעמים איננו מרגישים. כשתבחינו בהשגחת ה', שימו לב, אולי אפילו רשמו זאת לעצמכם. שגנו זאת היטב והשתמשו בזה לחזק את אמונתכם. ה' זוכר אותכם תמיד. אל נא תשכחו אותו!